

Неодамна издавачката куќа "Каламус" ја објави книгата "Древниот накит од Македонија-некропола Водоча" од Елица Манева, проф. на Филозофскиот факултет, а книгата е дел од истоимената едиција која почна да ја реализира наведената издавачка куќа. Археологот Јован Ананиев речиси две ипол децении ја "биел" теренската, археолошка битка на пространата некропола од комплексот "Водочки цркви - Св. Леонти", с. Водоча, Струмица. При таа т.н. "битка" откриени се стотици скапоцени наоди кои ги оставило едно

"ДРЕВНИОТ НАКИТ ОД МАКЕДОНИЈА

НАКИТОТ Е АРХ

АЛКА КОЈА НЕД

население во долгиот континуитет на погребување од доцното средновековие па сè до XX век. Токму тие материјали археологот Ананиев ѝ ги доверил на понатамошна обработка на професорката Манева, а резултат на таа

доверба се објавената студија и каталог. Со оваа студија професорката Манева прави пресек - кус преглед на она што е откриено на оваа некропола, при тоа потенцирајќи дека проучувањата на водочките наоди значеле нурнување

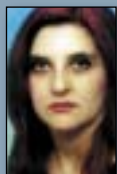
Наушница (XVI-XVII век) изработена од бронза. И покрај невештата и евтина изработка и нагласениот еkleктицизам, јасно е дека станува збир за народна имитација на луксузните средновековни наушници, карактеристични за велмошкиот репертоар од XIV век.

Сребрената наушница (XV век) е од типот на лунулестите, шупливи, ажурирани и леани во калап со пробивање, со мотиви на богато разгранети вегетабилни преплети. Многу солидната изведба, обликот, декорацијата и материјалот упатуваат на квалитетна работилница и на изработка блиска до византиските луксузни примери.

Првиот наод опишан во книгата е "Пречелница", изработен од бакар, а потекнува од XV-XVI век. Тоа се осум кружни аплики, од кои четири се сосема идентични. Имат претстава на крст кој го дели кругот на сегменти со по едно мало кругче во средината. Во средината на другите четири аплики е прикажана стилизирана, зооморфна фигура на фантастичното крилесто четириножно суштество - грифонот. Две се поставени така што грифоните се во мирна, стоечка позиција, а две се продупчени и зацврстени така што грифоните се исправени на задните нозе, прикажувајќи ја позицијата на полетување. Од тоа произлегува идејата за врската на декорацијата со сижето на Вознесувањето на Александар Македонски на небо.

Пишува: Милева ЛАЗОВА

ЕОЛОШКАТА ОСТАСУВАШЕ

во време кое од археолошки аспект крие многу непознаници. Долж цела Македонија постојат низа археолошки локалитети и некрополи, кои "говораат" за периодот меѓу средновековието. Сепак, со 1.081 ископан и квалитено до-

кументиран гроб и со повеќе стотици наоди на накит, делови од облека и обувки, монети, метални, керамички, коскени, стаклени, текстилни и други предмети во гробовите и околу нив, некрополата на комплексот "Водочки

цркви", Водоча-Струмица, претставува најмаркантен локалитет од Република Македонија.

"Овие истражувања исфрлија на виделина неочекувани детали во сознанијата за проблематиката на накитот, навестувајќи ја 'алката која недостасуваше' за енигматичниот период меѓу средновековието, со релативно познатата материјална култура и нејзиното делумно баштинење, преобразување и инфилтрирање преку културата на вековите кои следуваат, во подоцнежното, до неодамна живо, народно творештво", забележува професорката Манева во книгата.

Професорката Манева многу опсежно и јасно го опишува секој наод.

Уште една сребрена наушница која датира од турското средновековие. Нејзината конструкција покажува дека таа е своевиден дериват на доцносредновековните луксузни наушници, блиски до зрачестиот тип. Во централниот дел на овој декоративен корпус е вметнато светлосино украсно стакло во квадратно лежиште.

Пар сребрени наушници (XVII-XVIII век) се со уникатен изглед. Цветниот мотив, начинот и аголот под кој елипсовидно оформеното тегле е прицврстено на долниот дел, покажуваат дека во основа овој тип наушници претставува еволуирана варијанта на т.н. висечки тип, особено застапен во XVII-XVIII век.

Бронзен крст од крајот на XVIII и почетокот на XIX век, леан во едностран калап, така што е декорирана само страната која се гледа. Во основа на композицијата е крст со "бисери" на рабовите, но дополнително украсен со извиени ластунки кои ги пополнуваат аглиите меѓу краците. Во средината, во многу плиток релјеф, се насетува претставата на стилизирана розета, веројатно како замена за вметнатото украсно камење.

На приврзокот мошне стилизирана, црти потсетуваат на народна творба. Сепак, инспирацијата е лебантска, барокна претставите на употребувани како

- ангелче претставата е особено лицето чии невешта и наивна јасно е дека во некоја предлошка од ангелчиња приврзоци.

Масивен, сребрен прстен со едвај зачувани траги од позлатување, кој ги има квалитетите на луксузните производи изработени во доцносредновековниот дух. Во централниот дел, издвоен со овална линија, врежана е комплетна хералдичка претстава. Таа се состои од решеткасто шрафиран триаголен штит, груб цртеж на волк во профил со зината муцка, силни шепа на двете прикажани нозе и нагласен опаш, а над неговиот грб-контура на бодеш. Наоколу тече натпис врежан огледално, што соодветствува на неговата улога на печат.